

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΛΕΣΒΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Π. Βοσπάνη 2
Ταχ. Κώδικας: 81100 Μυτιλήνη
Πληροφ.: Τσακίρη Μ. & Γκριτζάπη Κ.
Τηλ.: 22513 53 844-5
E-mail: m.tsakiri@pvaigaiou.gov.gr

Μυτιλήνη, 21/04/2026
Αρ. Πρωτ.: 44737/Σ.19792

ΠΡΟΣ

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών
Εταιρειών – ΣΑΤΕ
Φειδίου 14-16 Αθήνα ΤΚ: 10678
Τηλ.: 210 3301814-5
E-mail: info@sate.gr

ΚΟΙΝ

- 1) Περιφερειάρχης Βορείου Αιγαίου
- 2) Αντιπεριφερειάρχης Τεχνικών Έργων ΠΒΑ
- 3) Γενική Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιβάλλοντος και Υποδομών

ΘΕΜΑ: Απόψεις-Διευκρινίσεις σχετικά με τον διαγωνισμό της προμήθειας με τίτλο «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΥΛΙΚΩΝ & ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΘΕΡΜΗΣ», προϋπολογισμού 1.488.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (Α/Α ΕΣΗΔΗΣ: 420036)

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθ. 42149/03-04-2026 έγγραφο του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Υπηρεσιών - ΣΑΤΕ

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού παραθέτουμε τις εξής διευκρινίσεις-απόψεις:

1. Σχετικά με την απαίτηση πιστοποίησης ISO 22301:2019 και τη σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου:

Η εν λόγω απαίτηση δεν εισάγεται αυθαίρετα ούτε αποσκοπεί στον αδικαιολόγητο περιορισμό του ανταγωνισμού ή στον αποκλεισμό οικονομικών φορέων από τη διαγωνιστική διαδικασία. Αντιθέτως, **τίθεται στο πλαίσιο της μέριμνας της αναθέτουσας αρχής για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης, έγκαιρης και αξιόπιστης εκτέλεσης της σύμβασης**, λαμβανομένης υπόψη της φύσης, της σημασίας και των ειδικών απαιτήσεων του αντικειμένου αυτής.

Το πρότυπο ISO 22301:2019 αφορά τη θέσπιση και εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας και συνδέεται άμεσα με την ικανότητα ενός οικονομικού φορέα να προλαμβάνει, να διαχειρίζεται και να αντιμετωπίζει καταστάσεις που ενδέχεται να διαταράξουν ουσιωδώς την εκτέλεση των συμβατικών του υποχρεώσεων, όπως ενδεικτικά προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, καθυστερήσεις στη διαθεσιμότητα υλικών, αστοχίες κρίσιμων λειτουργιών, έκτακτα περιστατικά ή άλλες συνθήκες που μπορούν να επηρεάσουν το χρονοδιάγραμμα και την ομαλή ολοκλήρωση του έργου.

Ειδικότερα, στην υπό κρίση σύμβαση, η οποία εκτός από την προμήθεια υλικών περιλαμβάνει και την μεταφορά, και εγκατάσταση και παράδοση σε πλήρη λειτουργική κατάσταση του νέου συστήματος συνθετικού χλοοτάπητα και του λοιπού

εξοπλισμού, η οργανωτική επάρκεια, η διαχείριση κινδύνων και η δυνατότητα επιχειρησιακής συνέχειας του αναδόχου συνιστούν ουσιώδη στοιχεία για την επιτυχή εκτέλεση της σύμβασης και την προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

Περαιτέρω, η σχετική απαίτηση δεν δύναται να θεωρηθεί ότι συνιστά μη νόμιμο ή δυσανάλογο όρο συμμετοχής, καθόσον αυτή:

α) συνδέεται με την αξιοπιστία και την ικανότητα προσήκουσας εκτέλεσης της σύμβασης,

β) υπηρετεί θεμιτό σκοπό που ανάγεται στην εξασφάλιση της ομαλής υλοποίησης του συμβατικού αντικειμένου, και

γ) δεν παραπέμπει σε συγκεκριμένο κατασκευαστή, προμηθευτή ή εμπορική προέλευση, αλλά σε διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο οργανωτικής λειτουργίας.

Επιπλέον, η πρόβλεψη τέτοιου είδους πιστοποιήσεων δεν περιορίζει την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, δεδομένου ότι, κατά τις γενικές αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, γίνονται δεκτά ισοδύναμα πιστοποιητικά από αντίστοιχους διαπιστευμένους οργανισμούς, καθώς και λοιπά ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα, εφόσον αυτά τεκμηριώνουν επαρκώς ότι ο οικονομικός φορέας τηρεί ισοδύναμα μέτρα και διαδικασίες.

Περαιτέρω, παρέχεται επιπλέον η δυνατότητα συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία μέσω ενώσεων οικονομικών φορέων ή με στήριξη στις ικανότητες τρίτων, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Κατά συνέπεια, η απαίτηση κατοχής πιστοποίησης ISO 22301:2019 δεν συνιστά όρο που περιορίζει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό, αλλά εύλογη και πρόσφορη προϋπόθεση, η οποία συνδέεται με την ανάγκη διασφάλισης της συνέχειας, της αξιοπιστίας και της ανθεκτικότητας του αναδόχου κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, η σχετική πρόβλεψη κρίνεται ως νόμιμη, αντικειμενική και συναφής με το αντικείμενο της σύμβασης και δεν δύναται να θεωρηθεί ότι εισάγει αθέμιτο εμπόδιο στη συμμετοχή οικονομικών φορέων στη διαγωνιστική διαδικασία.

Η εν λόγω διακήρυξη αφορά «προμήθεια» με κύριο αντικείμενο την παροχή υλικών όπως έτοιμοι συνθετικού χλοοτάπητα, μεταλλικών κερκίδων με στέγαστρο, προκατασκευασμένων οικίσκων και προβολών φωτισμού όπου η τοποθέτηση τους είναι δευτερεύουσα εργασία, επομένως σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται για «δημόσιο έργο (κατασκευές που συνδέονται άρρηκτα με το έδαφος», «μελέτη», «μεικτή σύμβαση που να υπερισχύουν οι εργασίες τοποθέτησης-εγκατάστασης» ή «εξειδικευμένη υπηρεσία». **Στις συμβάσεις προμηθειών ο Ν.4412/2016 δεν απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.**

2. Σχετικά με το είδος του συνθετικού χλοοτάπητα:

Σε συνέχεια των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν αναφορικά με τον όρο της διακήρυξης περί προηγούμενης εκτέλεσης δύο συμβάσεων προμήθειας συνθετικού χλοοτάπητα «συγκεκριμένου» τύπου, διευκρινίζονται τα εξής:

Η αναθέτουσα αρχή αναγνωρίζει ότι τα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας οφείλουν να τελούν σε εύλογη συνάφεια με το αντικείμενο της σύμβασης και να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας, χωρίς να εισάγουν αδικαιολόγητους περιορισμούς στη συμμετοχή οικονομικών φορέων.

Η απαίτηση που εισάγεται **ως κριτήριο επιλογής, αφορά τεχνικά χαρακτηριστικά** όπως ενδεικτικά:

- Ο κατασκευαστής του συνθετικού χλοοτάπητα θα πρέπει να είναι προτιμώμενος από τη FIFA (FIFA PREFERRED PRODUCER).

- Το προσφερόμενο μοντέλο του συνθετικού χλοοτάπητα, θα πρέπει να έχει εγκατασταθεί τουλάχιστον σε ένα ποδοσφαιρικό γήπεδο, και να φέρει από τη

Παγκόσμια Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου, πιστοποιητικό τύπου FIFA Quality Pro (σύμφωνα με το εγχειρίδιο (manual) της FIFA του 2015).

- Αποτελέσματα εργαστηριακών δοκιμών του προσφερόμενου μοντέλου συνθετικού χλοοτάπητα για την συμπεριφορά στην καύση, σύμφωνα με πρότυπο EN 13501-1 ή ισοδύναμο.

- Αποτελέσματα δοκιμής του προσφερόμενου μοντέλου συνθετικού χλοοτάπητα σύμφωνα με τον κανονισμό REACH σχετικά με το περιεχόμενο των Πολυκυκλικών Αρωματικών Υδρογονανθράκων (PAH), ουσίες επικίνδυνες για την ανθρώπινη υγεία, (μέθοδος σύμφωνη με το AfPS GS 2014:01 - 18 PAH) ή ισοδύναμο.

- Αποτελέσματα εργαστηριακών δοκιμών του συγκεκριμένου τύπου του προσφερόμενου συνθετικού χλοοτάπητα σύμφωνα με το πρότυπο EN 15330-1(2013) και NF P90-112 (2016) - το πρότυπο αυτό εξετάζει την περιβαλλοντική ικανότητα του προϊόντος ή ισοδύναμο, προκειμένου να αποδεικνύεται ότι το σύστημα συνθετικού χλοοτάπητα ευρίσκεται εντός ορίων ως προς τις βλαβερές ουσίες που εξετάζει.

- Ο οικονομικός φορέας θα προσκομίσει εγγύηση παροχής εγγύησης κατ' ελάχιστον οκτώ (8) ετών από τον κατασκευαστή οίκο.

Με την ανωτέρω διατύπωση εξασφαλίζεται αφενός η απαίτηση ουσιαστικής εμπειρίας στο αντικείμενο της σύμβασης και **αφετέρου η διασφάλιση της Αναθέτουσας Αρχής για ποιοτικά χαρακτηριστικά σύμφωνα με διεθνή πρότυπα.**

3. Σχετικά με το προσωπικό των 12 ατόμων:

Η εν λόγω απαίτηση εντάσσεται στο πεδίο των κριτηρίων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας και **συνδέεται άμεσα με την ανάγκη εξασφάλισης ότι ο ανάδοχος διαθέτει επαρκή οργανωτική δομή, κατάλληλους ανθρώπινους πόρους και εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό για την προσήκουσα, έντεχνη και έγκαιρη εκτέλεση της σύμβασης.**

Η προμήθεια και αντικατάσταση συστήματος συνθετικού χλοοτάπητα και λοιπού εξοπλισμού δεν συνιστά απλή εμπορική προμήθεια, αλλά περιλαμβάνει σειρά επιμέρους οργανωτικών εργασιών, όπως αποξηλώσεις, μεταφορές, διαχείριση υλικών, προετοιμασία επιφανειών, τοποθέτηση εξοπλισμού, τεχνικό έλεγχο και παράδοση σε πλήρη λειτουργική κατάσταση.

Ως εκ τούτου, η απαίτηση για ελάχιστο επίπεδο στελέχωσης προσωπικού και για ύπαρξη εξειδικευμένου τεχνίτη με σχετική πιστοποίηση αποσκοπεί στη διασφάλιση της αναγκαίας επιχειρησιακής επάρκειας και του απαιτούμενου επιπέδου ποιότητας κατά την εγκατάσταση του υπό προμήθεια είδους.

Η σχετική πρόβλεψη είναι σύμφωνη με την γενική αρχή που διέπει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με την οποία, η αναθέτουσα αρχή, διαθέτει την ευχέρεια να απαιτεί τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα για την εκτέλεση της σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικοί όροι είναι συναφείς με το αντικείμενο και τηρούν την αρχή της αναλογικότητας.

Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι, στο μέτρο που τα ανωτέρω στοιχεία τίθενται ως απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, **είναι επιτρεπτή, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, επιπλέον η στήριξη του συμμετέχοντος στις ικανότητες άλλου φορέα, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης του δεσμού που τους συνδέει**, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύεται η πραγματική διάθεση των αναγκαίων πόρων καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.

Κατά συνέπεια, οι ως άνω απαιτήσεις δεν συνιστούν μη νόμιμο περιορισμό του ανταγωνισμού, αλλά επιτρεπτή και πρόσφορη εξειδίκευση των κριτηρίων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, με σκοπό την ασφαλή και ποιοτικά επαρκή

εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου και είναι σύννομες, σε πλήρη συμμόρφωση με τον Ν.4412/2016.

Τέλος, παραθέτουμε ενδεικτικά άλλους ανοιχτούς διαγωνισμούς που δημοπρατήθηκαν με αντίστοιχους όρους και εκτελούνται απρόσκοπτα αποδεικνύοντας έτσι την ευρεία χρήση των κριτηρίων αναβάθμισης αθλητικών εγκαταστάσεων πανελλαδικώς.

- ΔΕΠΑΝ: Προμήθεια με τίτλο «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΑΕΡΟΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΟΥ ΣΤΕΓΑΣΤΡΟΥ (ΤΥΠΟΥ AIR DOME) ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ 5Χ5 ΜΕ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ & ΚΕΡΚΙΔΕΣ», προϋπολογισμού 312.258,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 4432/23-12-24 & ΑΔΑΜ: 24PROC016069252
  - Σύμβαση με αρ. πρωτ.: 6776/06-06-25 & ΑΔΑΜ: 25ΣΥΜΝ016998740
- ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΟΝΙΑΣ (Ν. ΚΙΛΚΙΣ): Προμήθεια με τίτλο «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΠΗΤΑ ΣΤΙΒΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ», προϋπολογισμού 480.190,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 6646/14-04-25 & ΑΔΑΜ: 25PROC016670516
  - Σύμβαση με αρ. πρωτ.: 13881/14-07-25 & ΑΔΑΜ: 25ΣΥΜΝ017213440
- ΔΗΜΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ: Προμήθεια με τίτλο «ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΠΗΤΑ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ “ΜΙΧ. ΚΡΗΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ”», προϋπολογισμού 335.487,44€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 2101/06-02-25 & ΑΔΑΜ: 25PROC016265660
  - Σύμβαση με αρ. πρωτ.: 23256/14-07-25 & ΑΔΑΜ: 25ΣΥΜΝ017215352
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ: Προμήθεια με τίτλο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ ΔΗΜΟΥ ΣΥΡΟΥ-ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ», προϋπολογισμού 799.896,65€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: ΓΔΥ 4489/06-06-25 & ΑΔΑΜ: 25PROC016977486
  - Σύμβαση με αρ. πρωτ.: ΓΔΥ 6777/26-08-25 & ΑΔΑΜ: 25ΣΥΜΝ017441372
- ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗΣ: Προμήθεια με τίτλο «Προμήθεια και τοποθέτηση συνθετικού χλοοτάπητα στο γήπεδο ποδοσφαίρου Παλλήνης Δ.Ε. Γέρακα», πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II», προϋπολογισμού 672.510,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 39641/19-12-24 & ΑΔΑΜ: 24PROC016057670
  - Σύμβαση με αρ. πρωτ.: 35966/07-11-25 & ΑΔΑΜ: 25ΣΥΜΝ017887371
- ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ: Προμήθεια με τίτλο «ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΣΤΟ ΓΗΠΕΔΟ Τ.Κ. ΚΑΝΑΛΙΟΥ ΤΗΣ Δ.Ε. ΖΑΛΟΓΓΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ», προϋπολογισμού 317.502,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 21010/10-10-25 & ΑΔΑΜ: 25PROC017720385
  - Σύμβαση με αρ. πρωτ.: 26944/23-12-25 & ΑΔΑΜ: 25ΣΥΜΝ018251315
- ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΕΩΡΩΝ: Προμήθεια με τίτλο «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΟ ΓΗΠΕΔΟ Τ.Κ. ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΤΕΩΡΩΝ», προϋπολογισμού 642.871,80€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 22606/02-10-25 & ΑΔΑΜ: 25PROC017658036
  - Σύμβαση με αρ. πρωτ.: 5212/13-03-26 & ΑΔΑΜ: 26ΣΥΜΝ018687637
- ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ: Προμήθεια με τίτλο «Προμήθεια και τοποθέτηση συνθετικού χλοοτάπητα και αθλητικού εξοπλισμού στο Δημοτικό Πάρκο Αθλητισμού και Αναψυχής του Δήμου Καλλιθέας», ενδεικτικού προϋπολογισμού 291.090,00 € ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ)
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 1014/19-12-25 & ΑΔΑΜ: 25PROC018211282
  - Κατακύρωση με αρ. πρωτ.: 164/05-03-26, ΑΔΑ: ΨΣΚΛΩΕΚ-2ΦΣ & ΑΔΑΜ: 26ΑWRD018844067

- ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ: Προμήθεια με τίτλο «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΠΗΤΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΓΗΠΕΔΩΝ ΧΙΛΙΟΜΟΔΙΟΥ, ΑΣΣΟΥ, ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ» προϋπολογισμού προ ΦΠΑ 655.573,50€ (και για τα 2 τμήματα)
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 561/08-01-26, ΑΔΑ: 93ΕΖΩΛ7-ΛΒΔ & ΑΔΑΜ: 26PROC018323163.
- ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ: Προμήθεια με τίτλο «Προμήθεια και εγκατάσταση συνθετικού χλοοτάπητα & λοιπού εξοπλισμού γηπέδου ποδοσφαίρου αθλητικού πάρκου Ομόνοιας», προϋπολογισμού 719.415,00 € χωρίς ΦΠΑ
  - Διακήρυξη με αρ. πρωτ.: 12807/06-04-26 & ΑΔΑΜ: 26PROC018804934

Κατόπιν των ανωτέρω κρίνουμε ότι οι ανωτέρω όροι που συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα Διακήρυξη είναι **απολύτως συναφείς με το αντικείμενο της Σύμβασης και αναγκαίοι για την διασφάλιση της ποιότητας και της ορθής εκτέλεσης της προμήθειας τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας.**

Η Προϊσταμένη της
ΔΤΕ ΠΕ Λέσβου

Μαρία Τσακίρη
ΠΕ Πολιτικός Μηχανικός με Α' β

Ε.Δ:

1. Φ.Π.
2. Χ.Α.